

NOTA VAN TOELICHTING

Algemene toelichting

Het onderhavige wijzigingsbesluit strekt allereerst tot de invoeging van een humanitaire vrijstelling voor meerdere sanctieregimes. De Raad van de Europese Unie (hierna: de Raad) heeft op 14 februari 2023 Verordening (EU) 2023/331¹ vastgesteld en op 31 maart 2023 Verordening (EU) 2023/720² en tevens op 27 november 2023 Verordening (EU) 2023/2694³ vastgesteld, met het oog op de invoeging van bepalingen inzake een humanitaire vrijstelling. In deze drie voornoemde verordeningen wordt overeenkomstig Resolutie 2664 (2022) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties een humanitaire vrijstelling toegevoegd aan diverse sanctieregimes. Met deze humanitaire vrijstelling zijn de tegoeden van geliste personen vrijgesteld van bevroezingsmaatregelen in het geval die tegoeden bestemd zijn voor humanitaire hulp en andere activiteiten die beantwoorden aan elementaire menselijke behoeften. De Europese Unie heeft deze aanpassingen gemaakt om de humanitaire vrijstelling door te voeren in de Europese wetteksten die VN-sanctieregimes implementeren. De Raad is van oordeel dat deze humanitaire vrijstelling moet worden ingevoerd om de consistentie en de samenhang tussen EU-sanctieregimes en die van de VN-Veiligheidsraad of zijn Sanctiecomités te vergroten en de tijdige verlening van humanitaire bijstand of ondersteuning van andere activiteiten die beantwoorden aan elementaire menselijke behoeften, te verzekeren.

Als gevolg van deze voornoemde verordeningen moet het Interim-landsbesluit prioritaire sanctieregimes (AB 2019 no. 47)⁴ worden aangepast voor enkele sanctieregimes.

¹ Zie de Verordening (EU) 2023/331 van de Raad van 14 februari 2023 tot wijziging van een aantal verordeningen van de Raad betreffende beperkende maatregelen met het oog op de invoeging van bepalingen inzake een humanitaire vrijstelling (PbEU 2023, L 47).

² Zie de Verordening (EU) 2023/720 van de Raad van 31 maart 2023 tot wijziging van een aantal verordeningen van de Raad betreffende beperkende maatregelen met het oog op de invoeging van bepalingen inzake een humanitaire vrijstelling (PbEU 2023, L 94).

³ Zie de Verordening (EU) 2023/2694 van de Raad van 27 november 2023 tot wijziging van bepaalde verordeningen van de Raad van de Europese Unie betreffende beperkende maatregelen om er bepalingen inzake humanitaire uitzonderingen in op te nemen (PbEU 28 november 2023, nummer 02694).

⁴ Zie het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 3 september 2019 (AB 2019 no. 47) ter uitvoering van artikelen 2 en 2a van de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24) (Interim-landsbesluit prioritaire sanctieregimes).

Verder worden er aan Bijlage I beperkende maatregelen toegevoegd van het al bestaande sanctieregime ten aanzien van Sudan. De Raad van de Europese Unie heeft op 9 oktober 2023 het Besluit (GBVB) 2023/2135⁵ en de Verordening (EU) 2023/2147⁶ vastgesteld met daarin een kader voor beperkende maatregelen ten aanzien van Sudan naar aanleiding van het conflict tussen de Sudanese strijdkrachten en de Rapid Support Forces (RSF). Voorts heeft de Raad van de Europese Unie op 23 oktober 2023 Besluit (GBVB) 2023/2287⁷ en Verordening (EU) 2023/2406⁸ vastgesteld, waarmee een kader is ingesteld voor gerichte beperkende maatregelen in verband met de situatie in Niger. Met dit nieuwe kader kan de Europese Unie sancties opleggen aan personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor acties die de vrede, stabiliteit en veiligheid van Niger bedreigen, het constitutioneel bestel, de democratie en de rechtsstaat ondermijnen, de mensenrechten ernstig schenden, of in strijd zijn met het internationaal humanitair recht in Niger.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A, betreft de toevoeging van een nieuwe begripsbepaling 'Bijlage II'. In die Bijlage II wordt verwezen naar de diverse sanctieregimes van landen die zijn opgenomen en die op grond van het nieuwe artikel 2a (humanitaire vrijstelling) van toepassing zijn. De Bijlage II waarnaar wordt verwezen in de begripsomschrijving is om te kunnen onderscheiden van de Bijlage I, waarbij de verschillende regimes van beperkende maatregelen (lees: bevrozing van fondsen of andere vermogensbestanddelen) die op het niveau van de Europese Unie zijn genomen door middel van EU-verordeningen, EU-besluiten en Gemeenschappelijke Standpunten in Aruba worden geïmplementeerd. De nieuwe Bijlage II is toegevoegd aan het onderhavige wijzigingsbesluit (vide artikel I, onderdeel D).

Artikel I, onderdeel B, betreft de invoeging van een nieuw artikel 2a waarmee de humanitaire vrijstelling wordt geregeld. Met de humanitaire vrijstelling zijn de tegoeden

⁵ Zie Besluit (GBVB) 2023/2135 van de Raad van de Europese Unie van 9 oktober 2023 betreffende beperkende maatregelen in het licht van activiteiten die de stabiliteit en de politieke transitie van Sudan ondermijnen (PbEU 11 oktober 2023, nummer 02135).

⁶ Zie Verordening (EU) 2023/2147 van de Raad van de Europese Unie van 9 oktober 2023 betreffende beperkende maatregelen in het licht van activiteiten die de stabiliteit en de politieke transitie van Sudan ondermijnen (PbEU 11 oktober 2023, nummer 02147).

⁷ Zie het Besluit (GBVB) 2023/2287 van de Raad van de Europese Unie van 23 oktober 2023 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Niger (PbEU 24 oktober 2023, nummer 02287).

⁸ Zie de Verordening (EU) 2023/2406 van de Raad van de Europese Unie van 23 oktober 2023 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Niger (PbEU 24 oktober 2023, nummer 02406).

van geliste personen vrijgesteld van bevrozingsmaatregelen in het geval die tegoeden bestemd zijn voor humanitaire hulp of andere activiteiten die beantwoorden aan elementaire menselijke behoeften. Het artikel 2a komt grotendeels overeen met hoe dat in de Europese regelgeving is opgenomen. Afwijkend van de Europese wetgeving is de in het derde lid opgenomen termijn van tien werkdagen na ontvangst van een verzoek om toestemming. In de Europese bepalingen is een termijn van vijf werkdagen opgenomen. Additioneel is er een vierde lid opgenomen, dat verwijst naar Bijlage II, die de landen aangeeft met het oog waarop de humanitaire uitzondering van toepassing is. De vermelde landen als gevolg van Verordening (EU) 2023/331 zijn: Irak, Somalië, Centraal-Afrikaanse Republiek, Jemen en Haïti. De Verordening (EU) 2023/720 vermeldt onder meer de Democratische Volksrepubliek Korea, Congo, Iran, Libië, Mali, Zuid-Sudan en Sudan. De Verordening (EU) 2023/2694 vermeldt de landen Zimbabwe, Guinee, Tunesië, Myanmar/Birma, Burundi, Venezuela, Nicaragua en Libanon. Om praktische redenen zijn in de nieuwe Bijlage II de landen op alfabetische volgorde vermeld. Het vijfde lid voorziet in een kennisgeving die grotendeels overeenkomt met hoe dat in de Europese regelgeving is opgenomen.

Met artikel I, onderdeel C, ten 1°, wordt in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid van het Koninkrijk alsmede met het oog op de bescherming van de integriteit en reputatie van Aruba, met gebruikmaking van de artikelen 2 en 2a van de Sanctieverordening 2006 beperkende maatregelen geïmplementeerd ten aanzien van Sudan. De Raad van de Europese Unie is van mening dat maatregelen tot bevrozing van fondsen of andere vermogensbestanddelen moeten worden opgelegd aan personen die verantwoordelijk zijn voor, direct of indirect betrokken zijn bij, steun verlenen aan, of profiteren van acties of beleidsmaatregelen die de vrede, de stabiliteit of de veiligheid van Sudan bedreigen.

Met artikel I, onderdeel C, ten 2°, wordt tevens ten aanzien van Niger beperkende maatregelen geïmplementeerd (bevrozing van fondsen of andere vermogensbestanddelen). De Raad van de Europese Unie is van mening dat er reisbeperkingen en maatregelen tot bevrozing van fondsen of andere vermogensbestanddelen moeten worden opgelegd aan natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen die verantwoordelijk zijn voor acties die de vrede, de stabiliteit en de veiligheid van Niger bedreigen, de grondwettelijke orde, de democratie en de rechtsstaat ondermijnen, met name degenen die verantwoordelijk zijn voor de willekeurige detentie van democratisch verkozen autoriteiten, of die ernstige schendingen

van de mensenrechten of misbruiken of schendingen van het toepasselijke internationale humanitaire recht in Niger vormen, en ten aanzien van met hen geassocieerde natuurlijke personen en rechtspersonen, entiteiten of lichamen. Om uitvoering te geven aan dit kader, heeft de Raad van de Europese Unie Besluit (GBVB) 2023/2287 en Verordening (EU) 2023/2406 vastgesteld.

Met artikel I, onderdeel D, wordt een nieuwe bijlage toegevoegd (zie Bijlage II) aan het Interim-landsbesluit prioritaire sanctieregimes. Dit voornoemde artikel hangt samen met artikel I, onderdeel A, en behoeft geen nadere toelichting.

Met artikel II is met de vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit afgeweken van de vaste verandermomenten. De reden van deze afwijking is dat er internationale sancties worden geïmplementeerd en hierdoor is een uitzondering op de vaste verandermomenten toegestaan conform de Aanwijzingen voor de regelgeving inzake vaste verandermomenten.

De minister van Algemene Zaken, Innovatie, Overheidsorganisatie,
Infrastructuur en Ruimtelijke Ordening,

De minister van Financiën en Cultuur,

